

«شرق» بررسی می‌کند

ایران و انتخابات زودهنگام اسرائیل

فرماندهای اسرائیل با تهدید انتخاباتی مواجه شدند

شرق: فردا، سه‌شنبه، شاهد پنجمین انتخابات پارلمانی در کمتر از چهار سال در اسرائیل خواهیم بود. اکنون رقابت اصلی میان دو ائتلاف به رهبری **بائیر لاپید** (نخست‌وزیر فعلی و فعال سیاسی میانه‌رو) و **بنیامین نتانیاو** (نخست‌وزیر سابق و راست رادیکال) است. فعلا نظرسنجی‌ها مؤید آن هستند که حزب **لیکود** به رهبری نتانیاو شانس پیروزی و به‌دست آوردن بیشترین تعداد کرسی‌های پارلمان را دارد. بااین حال کسب بیشترین تعداد کرسی‌ها، پیروزی را تضمین نمی‌کند؛ چراکه ممکن است ائتلاف مقابل بتواند به ۶۱ کرسی برسد. در نهایت اگر هیچ ائتلافی نتواند حداقل ۶۱ کرسی را به دست آورد، انتخابات زودهنگام مجددی برگزار می‌شود. در این بین، نکته کلیدی‌تر اینجاست که نتیجه انتخابات در اسرائیل به‌عنوان مهم‌ترین بازیگر مخالف برجام تا چه اندازه می‌تواند برای ایران مهم باشد؟ اساسا پیروزی هر جریان اسرائیلی در انتخابات فردا چه تغییری در سیاست‌های تل‌آویو در مقابل تهران خواهد داشت؟ چراکه بسیاری بر این باورند که عملا تفاوتی بین جریان‌های سیاسی اسرائیلی برای مقابله با ایران وجود ندارد. از این منظر «شرق» در گفت‌وگو با محسن فایضی سعی کرده است تأثیر انتخابات پارلمانی در سرزمین‌های اشغالی و موضوع ایران را از ابعاد مختلف بررسی کند. در ادامه کپ‌وگفت با این تحلیلگر ارشد مسائل اسرائیل تلاش شده است نتیجه انتخابات اسرائیل بر پروسه مذاکرات هسته‌ای و احیای برجام به شکلی دقیق‌تر مورد ارزیابی قرار گیرد.

◆ همان‌گونه که اخبار حکایت از آن دارد، دولت بایدن تا پس از تعیین تکلیف انتخابات میان‌دوره‌ای کنکره آمریکا تمایلی به ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای ندارد. شنیده‌ها گویای آن است که کاخ سفید به تل‌آویو این تضمین را داده که تا پس از انتخابات کنست در سرزمین‌های اشغالی نیز گفت‌وگوهای احیای برجام با ایران آغاز نخواهد شد. حال سؤال اینجاست که به‌واقع مذاکرات هسته‌ای تا چه حد می‌توانست بر مسیر پنجمین انتخابات پارلمانی اسرائیل اثرگذار باشد؟ اگر مذاکرات به نتیجه می‌رسید، انتخابات فردای کنست چه سرنوشتی پیدا می‌کرد؟

باید پذیرفت که ارتباط مذاکرات احیای برجام، چه بسا انتخابات میان‌دوره‌ای

کنکره آمریکا و چه با انتخابات زودهنگام کنست،

رابطه‌ای پیچیده، چندوجهی و چندبعدی است.

در همین راستا مؤلفه‌های بسیاری وجود دارند که در مسیر تصمیم‌گیری واشنگتن برای مذاکره با ایران و احیای برجام مؤثر هستند. درعین‌حال نباید این نکته را هم فراموش کرد که اسرائیل مهم‌ترین دشمن برجام است. بنابراین احیاشدن برجام یا توانست بر روند انتخابات فردا در اسرائیل اثر خود را داشته باشد. مضافا باید در نظر داشت که همه جریان‌ها و همه چهره‌های سیاسی اسرائیلی مخالف برجام هستند. منتها نکته اینجاست که هر جریان و هر حزبی، رفتاری متفاوت و تاکتیکی مختص به خود در قبال مذاکرات احیای برجام دارند؛ یعنی همه در مسخراترزی مخالفت با برجام نقطه اشتراک دارند. اما برای مثال بین لاپید و نتانیاوو در نحوه تقابل با احیای برجام تفاوت رفتاری وجود دارد. حال باید دید در این تفاوت رفتاری، چه جریانی موفق‌تر خواهد بود و با چه تصمیمات و اقدامات مختص به خود می‌تواند

منابع از احیای برجام ششود؟ پاسخ به این پرسش می‌تواند تأثیر انتخابات کنست بر آینده برجام را روشن کند. با همه این احوال، من معتقدم اگرچه در یک سطح از تحلیل سرنوشت برجام سایه سنگینی بر سرنوشت انتخابات کنست در اسرائیل دارد، اما انتخابات اسرائیل مؤلفه چندان جدی و قدرتمندی برای تعیین تکلیف برجام نیست.

◆ یعنی این تعیین تکلیف و تأثیرگذاری یک‌طرفه است؟

۷ توصیه راهبردی رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس درباره امور نخبگان

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس هفت توصیه راهبردی درباره امور نخبگان ارائه کرد. بابک نگاهداری، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، در گزارشی با ارائه هفت توصیه راهبردی، بر اهمیت جذب و نگهداشت نخبگان تأکید کرد. این توصیه‌ها به شرح زیر هستند:

۱- جذب و نگهداشت نخبگان یک اولویت ملی حیاتی است و باید در دستور کار ویژه نظام حکمرانی در حوزه‌های مختلف قرار گیرد. نظام علم و فناوری کشور به تنهایی امکان و ظرفیت حس این ابرچالش را ندارد. نخبگان اهرم اصلی اقتصاد دانش‌بنیان و قدرت نرم کشور هستند.

۲- نگهداشت نخبگان وابسته به عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است. امیدآفرینی برای رفع مشکلات کشور، ارتقای کیفیت حکمرانی، شایسته‌سالاری

واقعی در انتخاب مدیران کشور، فراهم‌سازی بستر مشارکت اجتماعی نخبگان، بهینه‌سازی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان برتر دانشگاه‌ها، رفع فساد و تعارض منافع، فراهم‌سازی فرصت اثرگذاری و خدمت به کشور برای نخبگان، بهبود وضعیت داخلی و ارتقای کیفیت و بیوبایی علمی در نظام آموزشی عالی از سازوکارهای مؤثر در جذب و نگهداشت نخبگان است.

۳ - سیاست‌گذاری و راهبری امور نخبگان در کشور نیازمند افزایش ضمانت اجرایی مصوبات، تسری‌دادن مشوق‌های بدنه دولتی به بخش خصوصی، استقرار حمایت‌های دائمی و بسترسازی فرصت‌های اثرگذاری برای نخبگان، نخبه‌پروری به جای حامی‌پروری و غلبه تسهیل‌گری و تنظیم‌گری بر تصدی‌گری در فعالیت‌ها و خدمات بنیاد ملی نخبگان است.

۴- در تدبیر امور نخبگان باید هم به نیروهای رانشی و دافعه داخلی و هم به نیروهای جاذبه و کنششی خارج از کشور توجه کرد. در یک دهه گذشته قدرت دستمزد متخصصان کشور بیش از ۲۵۰ درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر پیشنهادهای

باین‌حال، در نگاهي کلان‌تر می‌توان گفت اسرائیل مهم‌ترین دشمن برای امنیت و منافع ملی ما تلقی می‌شود. به همین دلیل، چه بنیامین نتانیاوو، چه لاپید، کانتس یا هرکس دیگری روی کار باشد، تفاوتی برای تهران نمی‌کند؛ چراکه همه آنها در تقابل با ایران یک‌صدا و هماهنگ عمل می‌کنند. منتها بنیامین نتانیاوو یک سیاست سخت و اجماع جهانی را در پیش گرفته بود؛ نتفالی بنت نتوری مرگ ایران با هزاران ضربه جاقو را در نظر داشت و در دوره لاپید هم رفتارها به نحوه دیگری پیش رفت. بااین‌حال، همگی متفق‌القول به دنبال تقابل با ایران بودند. بنابراین سرنوشت انتخابات فردا در سرزمین‌های اشغالی نقطه عطف یا نقطه عزمیت جدی برای ایران نخواهد بود. مضافا اینکه شما به شکنندگی فضای سیاسی در سرزمین‌های اشغالی اشاره کردید؛ اتفاقا این شکنندگی فضای سیاسی در سرزمین‌های اشغالی می‌تواند بهترین و ایدئال‌ترین فضا را برای نیروهای مقاومت و همچنین ایران در جهت فشار بر اسرائیل فراهم کند. چون به همان اندازه که فضای شکننده کنونی در چهار سال گذشته در سرزمین‌های اشغالی تداوم و تشدید پیدا کرده و ما شاهد برگزاری پنج دوره انتخابات پارلمانی در سرزمین‌های اشغالی بوده‌ایم، این احتمال هم وجود دارد که باز این دور باطل برگزارى انتخابات ادامه پیدا کند و به تشدید این فضای شکننده بینجامد که به سود ایران خواهد بود؛ به‌ویژه آنکه اختلافات بین دو رقیب و دو جریان اصلی انتخابات اسرائیل به اندازه یک یا دو کرسی انتخاباتی است؛ یعنی تا به این حد ما شاهد یک فضای شکننده در اسرائیل هستیم. بنابراین نه بنیامین نتانیاوو و نه لاپید نمی‌توانند به یک برتری قاطع برسند. اتفاقا بنیامین نتانیاوو باید دو بار مورد آزمایش قرار گیرد؛ یک بار در انتخابات است، یعنی خود نتانیاوو و دیگر چهره‌های سیاسی و احزاب همسو با وی باید بیشترین آرا را کسب کنند و بعد از آن نتانیاوو باید در یک تلاش مضاعف بتواند همه این احزاب را در یک ائتلاف برای تشکیل کابینه کمره‌م آورد که به نظر می‌رسد در این شرایط شکننده شاهد اوج‌گیری اختلاف‌ها و گسل سیاسی در سرزمین‌های اشغالی خواهیم بود. اگر نتانیاوو نتواند ائتلاف را شکل دهد، اداره امور با نخست‌وزیر مکلف است؛ یعنی مهم‌ترین رقبیش، لاپید، می‌تواند به‌عنوان نخست‌وزیر مکلف کماکان اداره امور را در دست داشته باشد. بااین‌حال، باید این واقعیت را هم مدنظر قرار داد که اگر نتانیاوو بتواند در نهایت به قدرت بازگردد، شرایط برای تقابل با ایران متفاوت از دوره نفتالی بنت و لاپید خواهد بود.

◆ چطور؟

به‌رحال نتانیاوو با تجربه ۱۲ساله نخست‌وزیری در عرصه سیاست خارجی موفق‌تر از این دو چهره رقبیش (بنت و لاپید) عمل کرده است و به‌اصطلاح زبان تقابل با ایران را بلد است و اتفاقا بیشترین تأکید و مانور سیاسی انتخاباتی نتانیاوو برای تخریب رقیب اصلی خود (لاپید) نیز به حوزه سیاست خارجی با محوریت ایران، برجام و مسائل این‌گونه اختصاص دارد.

◆ عنوان کردید اکنون برای دولت بایدن مذاکرات احیای برجام به اولویت‌های بعدی تبدیل شده است؛ آیا انتخابات اسرائیل هم جزء اولویت‌های دست‌چندم سیاست خارجی آمریکااست؟ چراکه بسیاری معتقدند بایدن به دنبال حمایت سیاسی و دیپلماتیک از لاپید و جریان همسو با وی است؛ به بیان روشن‌تر بایدن تمام تلاش سیاسی خود را به کار بسته است تا حداقل نتانیاوو دوباره به قدرت بازنگردد. ارزیابی شما در این زمینه چیست؟

اولا انتخابات اسرائیل در نوع روابط واشنگتن- تل‌آویو به‌شدت مهم و درعین‌حال تأثیرگذار است. به همین دلیل دولت‌ها در آمریکا در ادوار مختلف به نحوی سعی کرده‌اند در مسیر انتخابات اسرائیل دخالت‌های خود را داشته باشند. پیرو این مسئله، کافی است به چند دوره انتخاباتی که در زمان دونالد ترامپ برگزار شد، نگاه کنید. چون نوعی همخوانی سیاسی بین ترامپ و بنیامین نتانیاوو وجود داشت، به همین دلیل دولت سابق آمریکا سعی کرد «مدیه انتخاباتی» را برای تداوم قدرت نتانیاوو به وی اعطا کند که مهم‌ترین آن انتقال سفارت آمریکا

از تل‌آویوو به بیت‌المقدس بود. در همین راستا، ورود و دخالت دولت بایدن در ترسیم مرزی اسرائیل و لبنان طی هفته گذشته در منطقه کاری کاریش نیز نوعی امتیازدهی آمریکا به لاپید در جهت تقویت و جایگاه سیاسی او در انتخابات پارلمانی سرزمین‌های اشغالی قلمداد می‌شود. اکنون همخوانی و همسویی بیشتری بین دموکرات‌ها با جریان‌های میانه در اسرائیل وجود دارد؛ در نتیجه دولت بایدن تمایل کمتری دارد جریان‌های راست رادیکال مجددا قدرت را به دست بگیرند.

البته باید به این نکته مهم نیز اشاره کرد که اگر چه در برخی تحلیل‌ها این تصور وجود داشت که دولت بایدن در قبال ایران، حتی نسبت به دولت اوباما، دموکرات‌تر و منعطف‌تر عمل کند، اما مشخصا در موضوع خانم امینی و تحولات ۴۰ روز گذشته دولت بایدن رفتاری خصمانه و هجومی را در قبال تهران در پیش گرفته است که حتی در دوره دونالد ترامپ نیز مشابه آن دیده نشد. این به آن معناست که اکنون اسرائیل و عربستان سعودی به‌عنوان پازل‌های مکمل در همین مسیر ریل‌گذاری‌شده بایدن قرار دارند. بنابراین حتی اگر این احتمال را هم بی‌دزیم که نتانیاوو به قدرت برسد، حداقل و مشخصا در مسئله ایران، با بایدن اختلاف‌نظری نخواهد داشت؛ چون کارنامه بایدن در تقابل با ایران در همین دو ماه گذشته در مسیر نگاه نتانیاوو است. پس اگر اختلافی بین بایدن و نتانیاوو وجود دارد، به مسائل داخلی در سرزمین‌های اشغالی، شهرک‌سازی، نحوه برخورد با مردم فلسطین و نظایر آن مربوط است که محوریتی حقوق‌بشری دارند.

◆ بین چهارمین انتخابات پارلمانی اسرائیل و پنجمین انتخابات که فردا برگزار می‌شود، شاهد وقوع یک اتفاق مهم بودیم؛ حمله روسیه به اوکراین که به یک گسل در مناسبات مسکو و تل‌آویو تبدیل شده است. به باور شما تداوم و تشدید این گسل می‌تواند باعث ششود روسیه به شکلی جدی و تمام‌عیار جانب ایران را در منطقه بگیرد؟ چراکه بسیاری معتقدند روسیه همواره به دنبال نوعی موازنه‌سازی بین اسرائیل و جمهوری اسلامی ایران بوده؛ هرچند اکنون هم این سناریو مطرح است و گسل کنونی در روابط روسیه و اسرائیل به یک نقطه بازگشت‌ناپذیر نرسیده است و با فروکش کردن جنگ اوکراین دو طرف اهتمامی جدی برای ازسرگیری روابط خواهند داشت. در این بین، انتخابات اسرائیل و روی کار آمدن نتانیاوو با لاپید چه تأثیری بر موازنه‌سازی مسکو بین تهران و تل‌آویوو خواهد داشت؟

در مسائلتأان چند نکته وجود دارد که باید به صورت جداگانه بررسی شود. اول

اینکه نکته شما کاملا درست است و روابط و گسل کنونی در مناسبات اسرائیل و روسیه کاملا موقتی است و به نقطه بازگشت‌ناپذیر نرسیده؛ یعنی به محض اینکه جنگ اوکراین فروکش کند، دو طرف در کوتاه‌ترین مدت روابط خود را از سر خواهند گرفت. نکته دیگر این است که اسرائیل بین فشارهای آمریکا و اروپا و مناسبات جدی و راهبردی خود با روسیه در نهایت مجبور شد جانب غرب را بگیرد و اکنون هم هزینه این انتخاب را پرداخت کرده است؛ درصورتی‌که بنیامین نتانیاوو در دوران تبلیغات انتخاباتی بارها عنوان کرده است اگر وی کماکان نخست‌وزیر اسرائیل بود، هنوز مناسبات روسیه و اسرائیل ادامه داشت. این به آن معناست که اگر نتانیاوو بتواند دوباره به قدرت بازگردد، اگرچه به دنبال تغییر راهبرد اسرائیل در قبال جنگ اوکراین نخواهد بود، اما سعی خواهد کرد روابطش با روسیه را مدیریت کند. در ضمن، همین که تاکنون اسرائیل پاسخ منفی به درخواست‌های مکرر ژنرال‌سکی برای دریافت تسلیحات ارائه است، نشان می‌دهد که اسرائیل نيم‌نگاهی جدی به روابط با روسیه دارد و سعی نمی‌کند رفتار، تصمیم و اقدامی را در دستور کار قرار دهد که به قول شما روابط دو طرف به نقطه بازگشت‌ناپذیر برسند. در مجموعه این نکات و در پاسخ به بخش دیگری از سؤال شما، فعلا تا زمان فروکش کردن جنگ اوکراین، چون روسیه شاهد یک سیاست ضدکرملینی از جانب اسرائیل است، سعی می‌کند حمایت دیپلماتیک خود را از تهران داشته باشد، اما این به آن معنا نیست که تحولات منطقه شاهد یک پوست‌اندازی راهبردی خواهد بود، بلکه روسیه نوعی مدیریت را در دستور کار قرار داده است.

آغاز فعالیت و ثبت‌نام

در مدرسه کاربردی علوم ارتباطات «شرق»

ثبت‌نام در مدرسه «شرق» تمدید شده و ادامه دارد.

در این مدت هر روز به استثنای روزهای پنجشنبه و تعطیل از ساعت ۱۰ تا ۱۸ ثبت‌نام به عمل خواهد آمد

مدرسه کاربردی علوم ارتباطات «شرق» نخستین دوره فعالیت خود را آغاز می‌کند. برای دوره نخست کارگاه‌ها و ورک‌شاپ‌هایی طراحی شده است که بتوانند هم برای این مدرسه نقطه آغاز مطلوبی را ایجاد کند و هم پیش‌درآمد مناسبی برای آینده مدرسه شرق باشد. در دوره نخست کارگاه‌ها و ورک‌شاپ‌های مدنظر در جلسات متناوب و به مدت زمان دو یا سه ساعت برگزار می‌شود. سعی بر آن شده است که مدرسان هر کارگاه از میان متخصصانی انتخاب شوند که دانش خود را به‌صورت میدانی یا میدانی- آکادمیک فرا گرفته‌اند. برخی از مدرسان، روزنامه‌نگاران «شرق» هستند و سایر مدرسان نیز بعضا با روزنامه «شرق» و فعالیت‌های آن ارتباط کاری تعیین‌کننده‌ای داشته‌اند. کلاس‌ها از هفته سوم مهرماه آغاز می‌شود. یک هفته قبل از برگزاری هر کارگاه یا ورک‌شاپ با متقاضیانی که ثبت‌نام کرده‌اند، تماس گرفته می‌شود و زمان دقیق جلسات به آنها اعلام خواهد شد. در کنار آن به هنرجویان سرفصل‌های آموزشی روزومه هر مدرس ارائه می‌شود.

برای ثبت‌نام و کسب اطلاعات بیشتر و آگاهی از شهریه‌های هر کارگاه با شماره ۰۸۸۹۴۲۰۳۵ و ۰۲۳۰۸۵۰۹۱۲۳ تماس حاصل فرمایید.

نام کارگاه	نام مدرس	درباره مدرس	جلسات، حضوری یا آنلاین
روزنامه‌نگاری اقتصادی	دکتر محسن ایلیجی	روزنامه‌نگار و مدرس دانشگاه	۱۲ جلسه / حضوری
تولید بر مبنای حرکت / روزنامه‌نگاری میدانی* (آموزش کاربردی در محل تولید - روزنامه‌نگاری مولد)*	نیلوفر حامدی <p>شهرزاد همتی</p>	گزارش‌نویس شرق <p>دبیر سرویس اجتماعی شرق</p>	۶ جلسه حضوری / میدانی
تکنولوژی و نوآوری در رسانه (شناخت فناوری‌های مدرن ارتباطی)	دکتر نفیسه زارع‌کهن	روزنامه‌نگار و مدرس دانشگاه	۶ جلسه / حضوری
ویدئو ژورنالیسم در اتمسفر ایران <p>صفر تا صد تولید در یک رسانه مولتی مدیا (خبر، گزارش، تصویر و ساخت تصویر ...)</p>	سینا رحیم‌پور	سردبیر شبکه شرق	۸ جلسه / حضوری و آنلاین
روزنامه‌نگاری بحران و بعد از بحران	دکتر کتابون مصری	روزنامه‌نگار و مدرس دانشگاه	۸جلسه / حضوری
روایت‌نویسی و قصه‌پردازی به زبان رسانه	علی دهقان	سردبیر روزنامه شرق	۳ جلسه / حضوری
تکنیک‌های تویترت نویسی خبری	مریم شکرانی	روزنامه‌نگار و فعال توییتری	۳ جلسه / حضوری
روزنامه‌نگاری ورزشی و ضرورت‌های آن	سجاد فیروزی	دبیر سرویس ورزشی شرق	۵ جلسه / حضوری
روانامه‌نگاری ورزشی از منظر تاریخ و جامعه	امیرحسین ناصری	دبیر تحریریه شرق	۵ جلسه / حضوری
روابط عمومی پلت فرمی	دکتر حسین امامی	مدرس دانشگاه	۲ جلسه / آنلاین
روابط عمومی تجاری**	دکتر احمد بیجایی ایله‌ای	مدرس دانشگاه	یک جلسه / حضوری
آموزش کاربردی ایندیزاین و نکات راهبردی فتوشاپ و ایلوستریتور	علی شهبابی	گرافیست روزنامه شرق	۱۴ جلسه حضوری / عملیاتی
فیلمسازی و ارتباطات تصویری (در محدوده امکانات)	سعید نبی	ستندساز	۱۰جلسه حضوری

* زمان هر جلسه بستگی به کار و تشخیص مدرس دارد (دو کلاس و دو مدرس)

** زمان جلسه چهار ساعت است

نام ورکشاپ	نام مدرس	درباره مدرس	ساعت/ حضوری	توضیحات
فرهنگ سازمانی رسانه	دکتر کتابون مصری	روزنامه‌نگار و مدرس دانشگاه	یک جلسه / حضوری	زمان جلسه سه ساعت
یازخوانی کاربردی تجربه‌های رسانه‌ای	جلال خوش‌چهره	روزنامه‌نگار پیشکسوت	یک جلسه / حضوری	زمان جلسه سه ساعت
روانشناسی ارتباطات	علی دهقان	سردبیر روزنامه شرق	یک جلسه / حضوری	زمان جلسه سه ساعت
روزنامه‌نگاری در فضای چندرسانه‌ای <p>چطور یک رسانه مولتی‌مدیا راه‌اندازی کنیم؟ <p>فرآ رسانه/ مالٹی مدیا</p></p>	سینا رحیم‌پور	سردبیر شبکه شرق	یک جلسه / حضوری	زمان جلسه سه ساعت

